

Høringsuttalelse - Forskrifter om rammeplan for femårige grunnskolelærerutdanninger

Seksjon for digital kompetanse ved Institutt for lærerutdanning og internasjonale studier, HiOA, setter pris på at digitale ferdigheter er vektlagt i forslaget til forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene for 1.-7. trinn og 5.-10. trinn. I læringsutbyttebeskrivelsene er dette beskrevet som

Under 'Generell kompetanse' står det at kandidaten:

innehar endrings- og utviklingskompetanse og kan anvende sine kunnskaper, ferdigheter og **profesjonsfaglige digitale kompetanse** til å gjennomføre avanserte lærerfaglige arbeidsoppgaver og prosjekter til beste for elevers utvikling og læring og i møte med fremtidens skole

Under 'Ferdigheter' står det at kandidaten:

innehar **avanserte digitale ferdigheter** og kan bruke relevante digitale verktøy og ressurser for å tilpasse opplæringen i alle fag, kan vurdere og utnytte teknologi- og medieutviklingen og veilede barn i deres digitale hverdag

Vårt mandat som lærerutdanningsinstitusjon blir både å sørge for at studentene utvikler profesjonsfaglig digital kompetanse og at de innehar avanserte digitale ferdigheter etter endt studieforløp.

Våre innspill

Det som uttrykkes i læringsutbyttebeskrivelsene er i vårt perspektiv et godt uttrykk for den kompetansen enhver nyutdannet lærer må ha for å kunne undervise i et moderne digitalt samfunn.

Vi vil presisere at oppnåelsen av avanserte ferdigheter sammen med utvikling av profesjonsfaglig digital kompetanse krever systematisk arbeid over tid gjennom hele studieforløpet. Det må derfor tilrettelegges for utvikling av integrert digital kompetanse gjennom hele programmet slik at studentene får forutsetning til å inneha profesjonsfaglig digital

kompetanse etter endt studieforløp. Dette kunne med fordel være mer eksplisitt uttrykt i forslaget til forskrifter.

I en nasjonal studie om nyutdannede læreres opplevelse av hvorvidt lærerutdanningen har gitt dem kompetanse i pedagogisk bruk av IKT i klasserommet, vurderer så mange som 69% dette som svært dårlig eller ganske dårlig. Enda mer oppsiktsvekkende er det at så mange som 85% av utvalget opplever at lærerutdanningen har tilført dem svært lite eller ganske lite utbytte knyttet til en bred profesjonsfaglig digital kompetanse (Guðmundsdóttir og Ottestad, 2016)*.

I det nye 5-årige løpet bør digitale ferdigheter integreres gjennom konkrete IKT-relaterte læringsutbyttebeskrivelser i rammeplanen for det enkelte fag slik at den fagintegreerte tilnærmingen ikke blir tilfeldig og personavhengig. Samtidig er dette, av erfaring, ikke tilstrekkelig for å utdanne lærere som innehar avanserte digitale ferdigheter. Digitale ferdigheter bør også være et studiepoenggivende fag i lærerutdanningen, knyttet konkret til en eksamen, for at kompetansen ikke skal bli tilfeldig og fragmentert.

For å gjøre integrert digital kompetanse forpliktende og målbar, foreslår vi at det stilles krav til at FOU-oppgaven i 3. studieår omfatter emnet digitale ferdigheter, for eksempel som en dimensjon med refleksjoner over IKT og læring i en gitt pedagogisk kontekst. Et slikt grep vil kunne bidra til at studentene tilegner seg et høyere refleksjonsnivå om bruk av IKT for å støtte avanserte lærerfaglig arbeidsoppgaver knyttet til praksisfeltets krav om elevers utvikling og læring i fremtidens skole.

Samtidig bør det også være rom for fordypning i digitale ferdigheter og læring gjennom muligheten for å tilby et skolerelatert fag i løpet av de tre første årene. Dersom studentene skal oppnå avanserte digitale ferdigheter, er det uheldig om digitale ferdigheter kan velges bort til fordel for andre fag eller utenlandsopphold.

Kvalitetsrammeverket for høgre utdanning benytter begrepet *avanserte ferdigheter* for ferdigheter på masternivå, og det er dette begrepet som er brukt i forslaget til forskrifter. Vi forstår det slik at dette innebærer at digitale ferdigheter må være en del av masteropplæringen. Vi foreslår derfor at det legges til rette for at det kan gis studiepoenggivende emner på masternivå i form av dedikerte kurs i digitale ferdigheter eller forpliktende samarbeid med skolefagene. For å få plass til dette er påkrevet at masteroppgavens omfang er på 30 studiepoeng. Sett i sammenheng med FoU-oppgaven i 3. studieår, mener vi dette er forsvarlig. I tillegg forutsetter vi at masteroppgavens innhold kan omfatte elementer av digitale ferdigheter.

Seksjon for Digital kompetanse
Mars 2016

* Gréta Björk Guðmundsdóttir & Geir Ottestad. 2016. Veien mot profesjonsfaglig digital kompetanse. In: Krumsvik, Rune Johan, ed. Digital læring i skole og lærerutdanning. Oslo: Universitetsforl.,